

**Aurea Rosa id est preclarissiam[!] expositio sup[er]
euangelia totius anni: de Tempore [et] de Sanctis. tam
s[ecundu]m ordine[m] Predicato[rum] q[uam]
s[ecundu]m Curia[m]**

Mazzolini, Silvestro

[Augsburg], 31. Okt. 1510

VD16 M 1750

Feria sexta post d[omi]nicam tertiam Quadragesime. Textus euange. Joan.
ca. iij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70429)

filii dei seipm misit: vt dicitur est feria qn
ca post primā dñicam q̄dragelime (z erat
p̄dicans) assidue z feruenter (in synagogis
galilee) In hac pre habet p̄dicatoz moras
le documentū: vt post sermones suos ad
deertū p̄teplationis secedat: vt hauriat a
deo qd spargat p̄lo. Ps. Dñs dabit ver
bum euangelizantibz. Vult aut nunc
bona loquatur nisi in am̄one: tota die va
cantes n̄tis aut leuitatibz: z p̄sequenter
nō hauriunt p̄teplando q̄ docet: sed legē
do: z p̄ter docet insipide: qz illa ver
ba nō veniūt a corde sed a codice.

Feria sexta post dñicam ter
tiam Quadragesime.

Tertus euange. Joan. ca. iij.

Enit Jesus in ciuitate
v tē samarie q̄ dicitur Si
char: iuxta p̄ditiū qd
dedit Jacob Joseph fi
lio suo. Erat aut ibi fons Jacob
Jesus ḡ fatigatus ex itinere se
debat sic sup fontē. Hora autez
erat quali sexta: venit mulier d
samaria haurire aquas. Dicit ei
Jesus Da mihi bibere. Discipuli
at eius abierāt in ciuitatē vt ci
bos emerēt. Dicit ergo ei muli
er illa samaritana. Quomō tu
iudens cōfiss: bibere a me pose
que sum ml̄er samaritana: nō
em contunt iudi samaritanis:
Respondit Jesus z dixit ei Si
scires donū dei z quis est q̄ di
cit tibi: da mihi bibere: tu forsi
tan petisses ab eo: z dedisset ti
bi aquā viuam. Dicit ei mulier:
Dñe neqz i quo haurias habes
z puteus altus est: Vñ ergo ha
bes aquā viuā: Nunqd tu ma
ior es patre nostro Jacob qui de
dit nobis p̄tē hunc: et ipse ex
eo bibit z filij eius z pecora ei?
Respondit iesus: z dixit ei. Dis

q̄ biberit ex aqua hac sitiet itez
Qui aut biberit ex aqua quam
ego dabo ei. nō sitiet in eternū.
sed aqua quā ego dabo ei fiet i
eo fons aque saliet: in vitā eter
nā. Dicit ad eū mulier. Dñe: da
mihi hanc aquā: vt nō sitia: neqz
venia huc haurire. Dicit ei ie
sus. Vade voca viz tuū: z veni
huc. Rndit mulier z dixit. Non
habeo viz. Dicit ei iesus. Vñ di
xisti: qz nō habeo viz. Quinqz
em viros habuisti: z hūc quē ha
bes nō est tuus viz. Hoc veredi
xisti. Dicit ei mulier. Dñe video
quia p̄beta es tu. Patres nr̄i
mō te hoc adorauerūt: z vos di
citis qz hierosolymis est locus
vbi adorare oportz. Dicit ei Je
sus. Mulier crede mihi quia veni
nit hora quando neqz in monte
hoc neqz in hierosolymis ado
rabitis patrē. Vos adoratz qd
nescitis. nos adoram⁹ qd scim⁹
quia sal⁹ ex iudeis est. Sed veni
nit hora z nūc est: qn veri adora
tores adorabūt patrē i spiritu
z veritate. Nā et pater tales q̄
rit qui adorēt eū. Spūs est de⁹:
z eos qui adorāt eū in spū z veri
tate oportet adorare. Dicit ei
mulier. Scio qz messias venit
qui dicit christ⁹. Cū ḡ venerit: il
le nobis annūciabit om̄ia. Dicit
ei iesus. Ego sum qui loquor
tecū. Et cōtinuo venerūt disci
puli eius: z mirabant qz cū mu
liere loquebat. Memo tamē dixit
illis: quid q̄ris: aut qd loqueris
cū ea. Reliqt ergo hydrā suam
mulier et abiit in ciuitatē et dixit
illis hominibz. Venite z videte
hominē qui dixit mihi om̄ia q̄
cunqz feci. Nunqd ipse est chris

Feria. VI. post do. III. quadra.

stus: Exierunt d. ciuitatez venie-
 bat ad eu. Interea rogabat euz
 discipuli dicetes: Rabbi: man-
 duca. Ille aut dixit eis. Ego ci-
 bu habeo m. aducare: quem vos
 nescitis. Dicebat ergo discipuli
 adinuicem. Nunqd aliqs attu-
 lit ei m. adu care. Dicit eis iesus
 Deus cibi est vt facia volunta-
 te eius q. misit me: vt perficias
 opus eius. Nonne vos dicitis q.
 adhuc quattuor menses sunt et
 messis venit. Ecce dico vobis
 Leuate oculos vestros et vide-
 te regiones: qa albe sunt iaz ad
 messem. Et q. metit mercedem
 accipit. r. gregat fructu in vita
 eterna: vt r. q. seminat sil. gaude-
 at r. q. metit. In hoc em est v. b. u.
 veru: qz ali. est q. seminat r. ali.
 est q. metit. Ego misi vos mere-
 re: qd. vos no. laborastis. Alij la-
 borauerunt: r. vos in labores eo-
 ru. introistis. Et ciuitate aut il-
 la multi crediderunt in eu. sama-
 ritanoru. ppter v. b. u. mulieris
 testimoniu. p. hibentis: qz dixit
 mibi oia. q. cunq. feci. Cu. venis-
 sent ergo ad illu. samaritanu: ro-
 gauerunt eum. vt ibi maneret. r.
 mansit ibi duos dies. Et multo-
 plures crediderunt. ppter sermo-
 ne. eius. Et mulieri dicebant qa
 ia. no. ppter tua. loquelam. credi-
 mus. Ipsi enim audiuim. r. sci-
 m. qz hic e. vere saluator. mudi.

qz volens a iudea declinare ppter p. d. arisse
 oru. inuidia: r. ire in galilea: oportebat eu
 vt dicit br. s. Joanes tr. asire p. media. sa-
 maria. i. p. media. regione. ciuitatis q. olim
 samaria: tuc aut sebastie dicebat. Unde et
 sanct. Tho. de eu. angelista p. us dixisse: op-
 rebat eu. tr. asire p. media. samaria: vt offe-
 deret q. no. ex. p. s. iro. s. ex. necessitate. il-
 luc iuit: r. p. sec. n. no. videret. In. s. i. b. i. p. s. i.
 dicenti. Dar. r. In. via. g. e. r. i. u. s. s. i. b. i. e. r. i. t. s.
 (i. ciuitate. samarie). i. regiois sic. d. i. c. t. e. a. s. a. m. a-
 ria. ciuitate: (que. d. r. s. i. c. h. a. r.) cor. r. i. p. r. o. v. o. s.
 cabulo: vt dicit m. g. r. h. i. s. t. o. r. i. a. s. m. l. i. n. g. u. a. m.
 samaritanoz. Nam. s. m. l. i. n. g. u. a. h. e. b. r. a. i. c. a. z.
 dicebat. s. i. c. h. e. m. r. est. s. m. l. i. n. g. u. a. s. a. n. c. t. u.
 Tho. loc. in quo. S. y. m. e. o. n. et. L. e. u. i. s. e. c. e. r. t.
 vindictam. p. D. i. n. a. s. o. r. o. r. e. s. u. a. v. i. o. p. p. s. s. a.
 vt. d. r. G. e. n. x. x. i. i. j. H. a. c. ciuitate. s. i. z. T. h. e. o.
 deserta. facta. ab. i. s. i. d. e. m. f. i. l. i. j. s. J. a. c. o. b. d. e.
 dit. i. s. e. J. a. c. o. b. i. o. s. e. p. h. e. x. t. r. a. f. r. a. t. r. e. s. s. u. o. s.
 Et. h. o. c. e. s. t. q. d. s. u. b. d. i. f. (J. u. r. t. a. p. d. i. u. q. d. d. e.
 dit. i. a. c. o. b. i. o. s. e. p. h. e. f. i. l. i. o. s. u. o.) N. o. r. a. v. t. d. i. c. i. t.
 s. e. r. u. s. T. h. o. q. i. s. t. a. ciuitas. no. f. u. i. t. i. l. l. d. p. d. i.
 u. m. s. i. f. u. i. t. i. u. r. t. a. i. l. l. d. p. d. i. u. i. a. g. r. : s. m. s. e. r. u. i.
 Tho. vel. villa. s. m. l. i. n. g. u. a. s. a. n. c. t. u. s. i. n. e.
 i. d. e. m. a. g. e. r. s. e. u. v. i. l. l. a. i. a. g. e. r. h. a. b. i. t. a. t. e. r. e. p. d.
 i. u. a. l. i. q. u. i. q. z. t. u. c. v. i. l. l. a. s. e. u. a. g. e. r. s. u. m. i. t. r. a. r. i.
 o. n. e. p. d. i. j. q. u. i. p. a. l. i. j. s. b. o. n. i. s. d. a. t. s. i. u. e. v. t. v. u. l. t.
 g. o. d. i. c. i. t. a. n. p. t. e. P. r. o. h. n. o. r. a. q. J. a. c. o. b. v. e. n.
 n. i. e. s. d. m. e. s. o. p. o. t. a. m. i. a. e. m. i. t. a. g. r. u. a. b. E. m. o.
 p. n. c. i. p. e. ciuitatis. s. i. c. h. e. m. v. t. h. i. G. e. n. x. x. i. i. j.
 sed. p. p. t. r. a. p. t. u. D. i. r. a. f. i. l. i. e. s. u. e. f. u. e. r. u. t. h. a. b. i. t.
 a. t. o. r. e. s. ciuitatis. o. c. c. i. s. i. a. f. i. l. i. j. s. J. a. c. o. b. r. s. i. c.
 ciuitas. c. e. s. s. i. t. i. n. p. o. s. s. e. s. s. i. o. n. e. e. i. U. t. r. i. q. u. e. s. q.
 a. g. r. u. s. e. t. ciuitate. d. e. d. i. t. J. o. s. e. p. h. f. i. l. i. o. s. u. o.
 a. n. s. e. u. p. t. e. v. l. v. l. t. r. a. p. a. r. t. e. s. u. a. D. e. p. d. i. o. h. i.
 h. i. c. d. e. ciuitate. p. o. G. e. n. x. l. v. i. i. j. (E. r. a. t. a. u. t.
 i. b. i. f. o. n. s. i. a. c. o. b.) i. p. u. t. e. s. i. z. A. u. g. D. i. s. e. n. i. z.
 p. u. t. e. f. o. n. s. e. s. t. n. o. e. c. o. t. r. a. r. i. o. n. i. s. s. i. t. i. n. p. h. i.
 d. o. t. e. r. r. e. S. i. c. u. t. a. u. t. t. e. s. t. a. t. m. g. r. h. i. s. t. Q. u. i.
 d. a. m. d. i. c. u. n. t. h. u. n. c. l. o. c. u. e. s. s. e. i. n. q. u. e. s. e. l. i. a. n.
 n. o. r. a. d. i. f. o. l. i. s. d. i. r. e. c. t. e. d. e. s. c. e. n. d. i. t. i. n. p. u. t. e. u. z.
 S. e. d. h. o. c. e. s. t. i. m. p. o. s. s. i. b. i. l. e. q. z. e. x. t. r. a. t. r. e. p. i. u.
 c. u. m. e. s. t. i. n. q. r. t. o. c. l. i. m. a. t. e. i. n. q. u. e. e. s. t. h. i. e. r. l. e. m.
 S. e. d. q. u. a. r. e. e. u. a. n. g. e. l. i. s. t. a. f. a. c. i. t. m. e. n. t. i. o. n. e. z. d.
 i. s. t. i. s. A. d. h. o. c. d. i. c. i. t. T. h. e. o. q. e. s. t. P. u. m. o.
 v. t. n. o. m. i. r. e. r. i. s. q. u. i. i. n. f. r. a. m. l. i. e. r. d. i. c. e. t. P. i. n. e.
 J. a. c. o. b. d. e. d. i. t. n. o. b. i. s. h. u. c. f. o. n. t. e. S. e. c. d. o. v. t.
 i. t. e. l. l. i. g. a. s. i. n. d. e. o. s. p. i. f. i. d. e. l. i. t. a. t. e. p. d. i. d. i. s. s. e. q. d.
 p. a. t. r. i. a. r. c. h. e. p. f. i. d. e. m. a. d. q. u. i. e. r. u. t. r. T. e. r. t. i. o.

Enit iesus in ciui-

tatem samarie zc. Jo. iij.

In pnti euagelio tagit tria

pucta: q sunt. Chri cognitio

Dubij ppositio. et Populi illuminatio.

Quantu ad primu tagit quod mlier samar-

itana chrim agnouit esse ppham cu dicit.

(Venit iesus) no ex pncipali intetioe: sed

fm s. Tho. vt def occasio disputadi d fo
re spuali q est spulleris . de q chris dislere
re volebat (Jesus ergo fatigatus ex ite/
nere) Sed qre fatigat? Quia sine lumen
to z velocit incellerat fm Lbryf. Sz q/
reveloit: Ut fuger et phariseoy inuidia
z samaritanoy pcuraret salute (sedebat
sic supra fonte lassus proff labori. et siti/
ens ppter qlore. z vtriusq volens releuare
sededo iuxta fonte. In hoc aut fm s. tho.
par nob ex plū nō fugiēdi laborē p salute
alioy: qz fatigatus. z exemplū paup tatis:
qz sedebat sic. i. sup nudā terrā. Hec ille.
(Hora at erat qsi sexta). i. erat qsi media
dies. Nā dies artificialis habz. xij. horas
sed ineqles. qz hora fm Bnd. est aicensus
dimidiq signi zodiaci. Dicendū aut i die
siue longa siue breui sex signa et sex i no
cre fm Prof. z oēs astrologos. nō at oia
signa eque velocit aut tarde ascēdūt: idō
variat qntitas horay. Sedit q chris pro/
pter laborē: et ppter calozē: z vt expecta/
ret discipulos q iuerant in ciuitate: z mu
lierem quā sciebat venturā: ad quā vole/
bat effundere sapientiā suā. (Venit muli
er de samaria). i. samaritana siue d schar
que est ciuitas samarie. nō aut d samaria.
id ē ciuitate sic dicta (haurire aquā. Dicit
ei Jesus sitibund⁹ ex itinere z calozē: sed
magis ex charitatis ardore: qres occasio
nes salutē ei⁹. (Da mihi bibere) Sed qz
posset aliqds dicere. quare nō magis impa/
bat discipulis vt haurirēt. Rndet euan
gelista q sol⁹ erat dicēs. (Discipuli em
etius abierāt in ciuitatē vt ciboz emerēt.)
et sup fonte tāq paupes comederēt ppter
hūilitatē: vt vt declinarēt hospitia gentiliū
Sed quare dñs sol⁹ remāsit? Ad h dicit
Lbryf. et s. Tho. q hoc fecit ad exēplū
hūilitatis discipulis suis. Sed cōtra qz
cū fuerint ylis condicionis: nō erat neces
se eos assuescere humilitati. Sz dic scrūs
Tho. q h mōt piscatores repente facti sē
reuerentiores omnib regib: facūdiores
phis: et dñi o: bisteray. z tales sic repen
te p mōt p sruerūt sup bire: vt pore tāti
honozis ex ptes. Sz quō emebāt ciboz
gentiliū cum eēt cibi immundi fm legē:
Ad hoc dico Primo q secum habebant
dominū qui poterat dispensare. Vel secū

do dico q licitū erat viatorib: aliquos cib
bos emere. i. mūdōs. Unde noluit discip
pulos mendicare. qz medicantis est oēz
accipe cibū mundū et immundū. quod si
fecissent scandalizassent samaritas tanq
legis transgressores. Et itēz ne viderent
qbum pdicatiois sub cōmodo rēpōtali po
nere. Vel forte: qz nō inuenissent gratis.
Vñ z Lu. ix. dī q discipuli intrauerūt cib
uitates samaritanoy vt pararent illi: z nō
repperūt eū. Sed quare tūc chris hab
buit pecuniā: cū dixerit Matth. x. neqz pe
cuniā in zonis: Ad hoc Lbryf. z Hiero.
dicunt q pecuniā habuit ppter necessitatē
res pauperū. Et fm August. in hoc voluit
dare exemplū ecclesie seruandi necessaria
ne propter inopiam fideles iusticiā defes/
rant. Qd aut dī: Mat. x. dico fm ea q dī
rimus dñica. iij. aduentus: q in illis ver
bis chris nihil precepit fm Aug. sed licen/
tiā dedit accipiendi sumptus ab auditori
bus. Dato tñ q fuerit ibi pceptū: vt dicit
Hiero. dico q illud intelligebat q ad sin
gulos apostolos vt se non haberent pec
cuniā: cum quo stat q haberent in cōmu
ni: sicut in religionib: patet: z h qdū pdi
cabant in populo dei qui confueuerat do
cto:ibus puidere. Unde rēpe passiois qā
mīsur⁹ erat eos paulo post ad gētes: ista
reuo cauit dicēs. Qui habz sacculū. id est
bursam: tollat similit z peram Lu. xxij. c.
(Dicit q ei illa mulier samaritana) Vbi
notandū ē ex sacra scriptura z varijs chro
nicis et docto:ib: q iudeoy popul⁹. i. de/
cē tribu isrl ppter suas iniquitates ab assy
riozum rege captiuat⁹: in babiloniā ad/
uectus est. Sed ne terra redigeret in solt
tudine sublag inde cultozib: missi sē gē
tiles ab eodē rege in samariā: vt icolerēt
regionē: a q z samaritani vt samarite di/
cti sunt. Tūc pō dñs de⁹ vt oñderet po/
pulū suū non ppter suā impotentiam sed
ppter eius nequitiam fuisse captiuatū: im
misit leones q istos samaritas idolatras
passim vastabant. Habito pō consilio con
clusum est hoc ideo illis accidisse quia nō
seruabant legitima dei terre i. dei oipotē
tis. q terram illam dederat populo suo.
Quāobdē misit rex aliqds ex dei sacerdoti
bus: vt populū istum docerent decum celi

Feria. VI. post do. III. Quadra.

colere. et ipsi quod eadem lege. i. quibus liberos mo-
ysi receperunt: et dominum simul idolatras co-
lebant: saltim a principio. Post spacium vero
tempus etiam reliquos iudeorum populus. id
est due tribus sunt captiuare et in babilonia
duce. vbi p. lxx. annos fuere in dura futu-
tute: suorum criminum penas exoluentes.
Post quod tempus ipsi reuersis a babilone i
Hierusalem: semp infesti fuerunt samaritanis
et tanta inter eos fuit discordia et inimicitia
ut nunquam bene conuenirent. Iudei etiam
samaritanos exosos habebant propterea quod
tamquam gentiles inimicos cum ceteris spiritu
tabant et tamquam excommunicatos. Tu quia
solebant idola. Tum quod adorabant deum
extra templum hierosolymitanum. i. in monte
samarie quod dicebatur garizim. Tu quod puave-
rant eos hereditate Jacob patris sui. i. predictio
predicto. Unde nec vasculis eorum utebantur.
Quomodo ista miser ex loqua et habitu cogi-
tans christum esse iudeum dixit ei. Quomodo tu cum
iudeis sis bibere a me potestis que sunt mu-
lier samaritanarum? Quod prosequitur. Non enim
conueniunt iudei samaritanis potest esse pro-
dum mulieris et euangeliste. et sensus est.
quod iudei non utuntur vasculis samaritanorum.
Hic mouet Chrysostomus. Quomodo. scilicet
his ab ista petiuit bibere lege non precedentem?
Ad quam dicitur quod in tali necessitate cuiuslibet
licuisset necessaria a gentilibus accipere. et quod
ipse erat dominus legis: ut dicitur s. Thome. Unde
aliqui legalia obseruabant: ostendens ea fuisse
bona. aliqui non obseruabant: ostendens
quia in breui deficerent. Possimus forte
etiam dicere quod nunquam hoc fuit in diuina lege
expressis prohibita: quibus interdicta fuerit
iudeis amicitia et sedus cum talibus. Respon-
dit Iesus et dixit ei. Si scires donum
dei. i. quanta gratia et quantum donum sit
hoc quod ego volo bibere aquam tuam. Vel si
scires donum dei. i. gratiam spiritus sancti: quod est
primum donum in quo alia dona donantur
Unde s. Augustinus. donum dei est spiritus sanctus
Vel s. Augustinus eundem est gratia facta mundo il-
lo tempore quando deus sic dilexit mundum ut
filium suum unigenitum daret. Si scires in-
quit donum dei (et quod est qui dicit tibi: da mi-
hi bibere) quia est creator aquarum: et dominus
vniuersorum: licet gerat formam mendicis (forsam
petitis ab eo) qui in gratia et misericordia

dia est copiosus (et dedisset tibi.) Et quod
notat Augustinus. neminem accipere diuinum donum
ex non querentibus illud. Ipse enim saluatore
iuberet pro petere ut dicit illi. iuxta illud. Do-
stula a me et dabo tibi gentes hereditatem
tuam. Et saluator dicit. Petite et dabit vobis
Hec ille. Dicit autem forsam s. Thome. ad
innuendum arbitrium libertatem: qua eos noscen-
tes dei donum potest id petere. et non petere.
Sed est dubitatio in verbis Augustini. Paulus
enim in sua conuersione accepit donum
dei quod non petebat: sed impugnabat: et simi-
liter multi peccatores. Sed dicendum est quod nunquam
deus homini suam gratiam infundit sed mo-
dum consueti iustificandi nisi illa desideret
habere. quod est petere donum dei. cum
apud deum ipsum desiderium sit oratio et pe-
ticio quedam. Sed tamen istud desiderium
um habet donum dei quod ex nostra lib-
tate statim dei generali influenza proce-
dit: aliquando deus statim mentibus infun-
dit vel ad illud mouet: ut in Paulo. Ali-
quando paulatim nos ad illud perducit. Au-
gustinus. Quomodo s. Augustinus consuetum modum iusti-
ficandi: non s. Augustinus miraculosum qui fuit in paulo
lo quibus etiam Paulus non fuerit iustificatus
nolens sed volens. quod fecit te sine te. scilicet facien-
te et presentem: non saluabit te sine te consenti-
ente. licet saluet te sine te saluante. Et idem
videtur de iustificatione adulti: quod ve-
rum est de habituali vel actuali consensu
De Paulo tamen sanctus Thome. in. ii. dist.
xxvii. ar. iij. ad tertium: tenet quod ipse ad
gratiam se preparauit: sumpta occasione ex lu-
ce corporalibus que illum deceat ac terruit.
Et tamen hoc non obstante illa conuersio
fuit miraculosa. ut patet. i. ii. q. cii. ar. x.
Et hoc quantum ad duo: ut ibi innuit. scilicet quod
tum ad ipsam exteriori occasione. et quod ad
subitam perfectionem magnam gratie: ad quam Paulus
statim ex statu peccati mortalis puenit: quod est contra consuetum modum iu-
stificandi. (Aquam viuam.) id est gratia spi-
ritus sancti quod abluit a peccatis: refrigerat a car-
nalibus desideriis: et secundat in productio-
ne bonarum herbarum. i. bonarum cogitationum et
locutionum et actionum. Dicit autem aqua viuam
s. Augustinus super Ioan. que continuatur
et coniungitur suo principio unde manat
Fortua vero omnis aqua collecta etiam

si de fonte manasset: dūmodo sit meatus
 interruptus. Gratia autē spūssacti contū-
 git deo tanq̄ omnīū bonorū fonti: cū nun-
 q̄ sit in anima nisi deo eam specialiter in-
 habitante, ideo aqua viua est, sed fides et
 alia dona sine grā nō p̄iūgūt deo, vñ mor-
 tua dicunt. (Dicit ei mulier) q̄ nōdā intel-
 ligebas, fm Aug. q̄ d̄ aq̄ spūali et nō d̄ cor-
 pali loq̄bat. P̄ne neq̄ in q̄ haurias habes
 et pute⁹ q̄ est. Hec mulier ex locutione
 vñri patiatim ad altiora eleuat. Nā p̄mo
 recognouit eū tanq̄ iudeū: Hunc autē ex-
 hibens ei reuerentiā: dñm eū vocat: et se
 ad eius doctrinam humiliat, nec audet ei
 contradicere, sed ostendit q̄ ei de puteo il-
 lo aquā dare nō potest, et querit quō eaz
 dare possit dicens: Unde ergo hēs aquā
 viuam? scz ista meliorē, quasi diceret. Vi-
 denter hanc habere sed nō video quomo-
 do possis tribuere. Aug. Pulsa vñ aperi-
 ar maḡ quod clausum est. Hec ille (Nū-
 quid tu maior es patre nostro iacob) q̄ fu-
 it ista aqua content⁹, et (qui dedit nob̄ pu-
 tecum istū) Quasi dī. Meliorē aquam Ja-
 cob vñq̄ dedisset si eam habuisset. Et ne-
 q̄s dicat q̄ Jacob retinuit meliorem, p̄ se
 Ideo fm Chryf. subiungit (Et ip̄e ex eo
 bibit: et filij eius et pecora eius.) In q̄ fm
 Theoph. et p̄ciositas et abūdantia notat
 aquam. Sed q̄re ista cum esset gentil̄ Ja-
 cob dixit patrē suū: Ad hoc dicitur fm
 Chryf. Primo q̄ samarite se in nobilita-
 tē iudaicā impellebāt. i. faciebāt se de vo-
 mo iudeorū: et Abraā dicebāt p̄em suū.
 q̄ fuit chalde⁹, et ip̄i etiā de Chaldea fuerūt
 adducti in iudeā p̄ regē assyriorū. S3 et ia-
 cob etiā p̄em vocabāt quasi Abraā nei-
 potem. Scōo s3 s. Tho. et Beo. q̄ deū
 iudeorū colebant: et legeꝝ moysi q̄tum ad
 ritus et sacrificia seruabant: licz simul euz
 hoc idola colerent et adorarent. Secūdo
 fm sc̄m Tho. quia continue beneficia ia-
 cob expebant: quia bibeāt aquā et in
 habitabant terrā que fuerat iacob. (Re-
 spondit Iesus et dixit ei) volens tam eaz
 ad spirituale aquā eleuare. (omnis q̄ bibe-
 rit ex aqua hac) corporali (sicut iterū) scz
 nisi mors cito interuenierit: q̄ ista nō habz
 effectū p̄petuū (Qui autē biberit ex aqua
 quam ego dabo ei.) id est gustauerit grati-

am spūssacti (non sitiet in eternū) Quasi
 diceret fm Chryf. Si mirabilis fuit Ja-
 cob qui hanc aquā dedit: si dabo tibi multo
 eo hac potiorē quid dices: Nō autē ab ac-
 cusatione sed ex sup̄eminentia cōparatio-
 nem facit. Hec ille. Et intendit q̄ chryf.
 nō vilificauit aquā Jacob: sed ostendit suaz
 esse meliorē. Qd̄ est p̄ illos q̄ p̄patione
 facere nesciūt nisi detrahēdo. Sed cōtra
 ista, videt illd̄ Eccl. xxiiij. Qui bibunt me
 adhuc sitient. Ad hoc dico q̄ sitis spūal̄
 triplicif accipit. Uno modo pur sitire sit
 idem qd̄ cū auiditate siue sine fastidio bi-
 bere. et sic beati deū sicut videre. Scōo
 p̄ appetitu meli⁹ et p̄fectius habēdi id qd̄
 imp̄fecte habet. et sic q̄ bibūt deum p̄ gra-
 tiam: adhuc sitiant illum per gloriā. Qui
 autem sunt in glia: non sitiant isto modo
 quia cōtenti sunt non solum de re habita-
 sedetiam de modo habendi: quasi totalit̄
 ter cōformes diuine voluntati. Et istz du-
 obus modis loquit̄ Ecclia sc̄ificus. Tertio
 modo dicit̄ sitis appetitus alii⁹ rei ab ea
 q̄ iam est habita. Et sic qui biberit ex aq̄
 gratie: tante illa non sitiet, quia non desi-
 derabit rem finaliter siue tanq̄ vltimū si-
 nem aliā ab ea quā p̄ grām bibūt. i. aliam
 a deo. q̄z talū appetitus q̄scūt in deo tā-
 q̄ in suo fine. qd̄ est q̄scere q̄ete desiderij
 et non q̄ete motus in desiderariū (S3 aq̄)
 id ē spūssacti fm sc̄m Tho. (quā ego da-
 bo ei) p̄ gratiā gratūfacientē (sicut i eo sōo).
 Sicut enim ex fonte cōtinuo emanāt aq̄
 ita ex mente habente spiritūssactū conty-
 nue p̄fluunt bone cogitationes. Et sicut
 habens forē i stomacho sitire n̄ possit: ita
 fm Chryf. qui hanc habet aquam in cor-
 de non potest aliud sitire (aque salientis)
 id ē salire facientis (in vitam eternā) Pri-
 mo per desiderium. Aqua enim tantū p̄
 ascendere quam descendit. Unde quia
 gratia spiritūssacti de celo descendit fav-
 cit in celum conscendere. Secūdo p̄ me-
 ritoria opera quibz eternam vitam mere-
 m̄ur: vt sunt facta in gratia spiritūssacti.
 Tertio p̄ gustum et quandā p̄mij partici-
 pationē. Est enim tanq̄ pignus et arra: et
 cōsequenter pars eterne felicitatis. nihil
 enim aliud est gloriā q̄ grā p̄sumata. et q̄
 tia est gloriā inchoata. Et hec dico sume

Feria. VI. post do. III. quadra.

do gloria vt p̄tinet ad essentia anie glorio
se: quia sic est gratia. Ut p̄o p̄tinet gloria
ad potentias anie glorioas q̄i habitus: est
essentialis lumē glorioe existens in intelle
ctu: et h̄i actus: est ip̄a beata visio p̄ illum
habitū et sp̄m increata elicita: q̄ visio est
tota merces fm̄ Aug. s. essentialis: lz con
sequat gaudiū magnū. Ut p̄o glia p̄tinet
ad corpus glorioz: est claritas et alie do
tes eius. (Dicit ad eū mulier) necdū. s. ple
ne illuminata: sed carnalis intelligē fm̄
Aug. ea q̄ dicebant. Uex tñ fm̄ Chryf.
tam preponebat ch̄m ip̄i Jacob: q̄ hanc
aquā sup̄iore sensibili credebatur: et tñ quid
esset ignorabat. (Dne da mihi hanc aquā
vt nō sitis neq̄ veniā huc haurire) Utrū
q̄ em̄ erat ei onerosus. s. sitire et deferre a/
quā (Dicit ei iesus: Glade voca vix tuū)
id est illū q̄ vt viro vteris: q̄ est tu' p̄ vsuz
nō p̄ matrimoniū (et veni huc) Quod fm̄
Chryf. dixit ch̄s vt etiā vir particeps ef
set h̄o doni. fm̄ alios p̄o: q̄ ista mulier nō
plene capiebat verba ch̄i: voluit eā eleua
re per hoc q̄ secreta et occulta scire se posse
demonstraturus erat. Ista em̄ adulex tes
nebat qui maritus putabatur: et hoc ch̄us
se scire volebat ostendere. Illa p̄o fm̄ Chry
sosto. auida habēdi illud donū: et volēs oc
cultare adulteriū: q̄si ad hominē loquitur
dicēs (Hō habeo vix) in quo fm̄ Chryso.
mentit. Contra: q̄ statim sequit (Dicit ei
iesus: Bene dixisti: quia nō habeo virum
Quinq̄ em̄ viros habuisti) legitimos cō
iuges (et nunc quē habes nō est tuus vir)
In quibz verbis ch̄s ostendit se scire se
creta: et mulierē vera dixisse: cōtra Chry.
Ad hoc dicit p̄o q̄ mulier nō habebat vi
rum vere sicut dicit ch̄s: sed tamē habe
bat illū fm̄ hominū opinionē: qd̄ ipsa ne
gare voluit credens q̄ ch̄m iateret tam
hoc q̄ illud. Chryf. Mulier autē a ch̄o re
prehensa nō p̄ristata est neq̄ dimittens
fugit: sed admirat magis et immorat. vñ
subdit. Dicit ei mulier: Domine video q̄
p̄beta es tu quasi diceret. In hoc q̄ mihi
occulta dicit ostenderis p̄beta esse. Hec
ille. In hac parte est documentū mora
le. qd̄ Chryso. tangit dicens: Christus
in samaria accedens: facilem et deliciosa
vitam abiciens: dolorosam p̄o sequens:

nō subiugalibz vix: sed ita difficile ince
dit vt ex itinere fatigetur: erudies nos ita
a sup̄fluis alienos esse: vt multa necessa
ria abscidamus a nobis. Hec ille.

Quantū ad sc̄m punctū euangeliū tā
gitur dubij p̄positio: quia mulier agnō
to q̄ christus esset p̄beta: statim p̄posuit
ei dubiū spirituale de salute anie. Scien
dum est autē sicut restatur Aug. q̄ con
tentio fuit inter iudeos et samaritanos de lo
co adoratiōis. Sicut em̄ iudei in hierusa
lem habebāt templū Salomonis: ita et
isti habebāt templū similit̄ in monte garizim.
Causa p̄o huius tēpli in monte garizim
fm̄ aliquos fuit: quia iudei reuerſi a
captiuitate babilonica: noluerūt samari
tanos socios habere in reedificatione tē
pli: vt habet. j. Esdre. iij. ideo illi fecerūt
sibi locū adoratiōis alium in dicto mōre.
Sed fm̄ Josephū causa fuit: q̄ quidā iu
deus nō Danasses duxit vxorē filiam
p̄ncipis samaritanoy. Et q̄ ap̄o iudeos
summū sacerdotiū erat valde honorificū
rogauit socey edificare tēplū in mōre garizim
vbi sacerdotiū fugerēt: vt habet. j.
antiq. Iudei q̄ vt d̄t Aug. in tēplo a Sa
lomone facto adorandū deū esse dicebant
Samaritani ecōtra adorandū dicebāt in
mōre vbi adorauerāt patriarche: de q̄bus
p̄stabat q̄ deo placuerūt. Hec q̄ mulier a/
gnito q̄ ch̄s p̄beta esset: statim hac ei p̄posu
it q̄stionē. Vñ sequit. Pres n̄r. i. Abraā
fm̄ Chryf. et alij p̄iarche (in monte hoc) q̄
dicebat domin' videbit. fm̄ Chryf. in q̄
sc̄z Abraā obrulit Isaac. Vel fm̄ ingrm̄
h̄isto. loquit̄ de monte garizim in q̄ ado
rauerūt filij Jacob: vt habet Deutero. xj.
Sciendū autē q̄ mons in quo Abraam
obtulit Isaac: fm̄ magi. h̄isto. fuit mons
moriam: in quo post fabricatū est templum
fm̄ hebreos: vñ nō potuit fuisse in sama
ria cū esset intra muros birlin. Chry. autē
nō loquit̄ assertiue: sed d̄t q̄ aiūt hoc. s. ip̄i
samaritani. P̄do iste mons fuit garizim.
(adorauerūt) et p̄sequenter videt q̄ locus sit
adoratiōis (Uos autē) sc̄z iudei (dicit) q̄
hierosolymis est locus vbi oportet adora
re) Quasi diceret: Dissolue mihi hanc q̄
stionem. Erat autem ista veritas: quia
si per adoratiōem intelligamus omnes

actus latræ etiã sacrificiũ: sicut videbant
isti intelligere: sic iudei erãt. p. veritate: q̄a
post edificatiõẽ tẽplũ in hierl'm erat
licitũ sacrificare populo dei: z eadẽ rõne
vt videt oibus aduenis qui incolebãt ter-
ram dei: z subiecerãt se legi Moysi vt sa-
marite. Nã Deut. xij. expresse hoc lex mã-
dauit. Dato tñ q̄ potuissent forte licite sa-
cificare in garazim samaritani: cõuenien-
tior tñ locus erat electus a deo. i. templũ
in hierusale. Si p̄o p̄ adorare intelligant
actus latræ circa sacrificiũ: vbiq; licebat
adorare. Nũ iudei habentes vnicũ tem-
plum habebant multas synagogas. Sed
chris nō dissoluit questiõẽ vt aliter locũ
p̄ferret: sed ostendit quid esset futurum: z
etiã iudeos p̄fert samaritis. Unde seq̄-
tur. Dicit ei Iesus: Mulier crede mihi
fidem erigit fm Fulgentium: quia que-
dam spiritualia erat ei diciturus (quia ve-
nit) id est in proximo ẽ vt veniat. (hora) id
est tempus euangelice doctrine fm Ra-
banuz (quando neq; in monte hoc neq; in
hierosolymis plus q̄ in alijs locis (adora-
bitis patrem) Quasi diceret: Hucusq; fu-
it questiõ de loco adorationis: sed modo i-
sanuis est tempus: vt vbiq; adoret deus
congrue: z in toto mũdo sacrificetur. Vt
hoc dicit: quia in breui gentilium cultus
erat destruendus: z templũ in hierusalez
comburenduz: vt ex vtroq; populo fieret
vnus: scz gentiũ z iudeoz. Dominus tam-
men neutrum locum p̄tulit, verũ tamẽ reue-
rentiores iudeos iudicauit fm Chryf. nō
a loco: sed a fide z mente: cuz dicit (Nos)
scz samaritani (adoratis quos nescitis) q̄a
vt dicit Chryf. duplicem circa deũ habebãt
errorem: quia deũ corporeũ crede-
bant: z consequẽter in vno loco tñ adora-
dum. Et iterum deos plures credebant:
vnde etiã forte tunc idola simul cũ deo
colebant. Nos aurez) scilicet iudei quibus
christus fm Chryf. se connumerat: quasi
vnus ex adorantibus cum sit adorãt p̄
pter mulieris opiniõẽ (adoramus quod
scimus) quia tales errores nō habemus.
imo apud iudeos est vera dei cognitio (qz
salus) totius mundi (ex iudcis est) Triph-
citer autẽ est salus est iudeis. Primo qn-
tum ad doctrinãz veritatis: quia accepe-

runt legẽ: p̄ quã idolatria z ois error: circa
deũ p̄demnat. Secdo q̄ntum ad dona spi-
ritualia: qz p̄phetia z alia dona spũsãnti
p̄mo data sũt eis. i. aplis z fidelib; p̄mis
qui omnes vel quasi oēs fuerũt iudei: z ex
eis deriuata ad gentes. Tertio q̄ntum ad
ipm auctore salutis qui ex eis fm carnes
processit. Verũ tamẽ quia etiã ille modus
adorandi iudeoz z sacrificandi habebat
cessare. subdit (Sed venit hora) id est ve-
nit tempus gratie: z ne extimes q̄ in lō-
gum p̄phetem vt aliũ p̄phete fm Chryfost.
Ideo addo q̄ (et nunc est) id est in p̄sentia
mo: fm Chryfost. Vt in p̄sentia: fm Au-
gusti, quia iam aliqui spiritualiter adora-
bant p̄fecte credentes: vt apostoli z Syme-
on z Anna. Sed melior est expositio
Chryf. vt patet cum subdit. Quando ve-
ri adoratores) id est christiani qui veri di-
cuntur adoratores respectu samaritanor-
um: quoz adoratio erat ex parte diaboli-
ca. z respectu iudeoz fm Chryf. quorum
adoratio erat ymbiatrica z figuralis: cum
deum quibusdam carnalib; sacrificijs co-
lerent. Vel veri adoratores fm eundem
Chryfost. Veri qui p̄ veris: id est eternis
bonis adorãt: vt christiani maxime (ad-
rabunt) in futurũ: p̄ adorationẽ etiã intel-
ligendo sacrificiũ (in spiritu z veritate) id
est spiritualiter z veraciter: z nō carnaliter:
neq; ymbiatrice vt iudei. (Nam et pater
id est deus (tales querit: qui adorent eũ)
scz spũaliter et vere. Nã sicut dicit Chryf.
z Ierũs Iho. imo z Rabbi moyses iude-
Carnalia sacrificia veteris legis deus nō
ĩstituit q̄i sibi essent grata: sed ne ille po-
pulus q̄ ad talia pius erat offerret ea idol-
iuxta p̄uerudinẽ totius mũdi: iussit dñs
ea offerri sibi. Assignat autẽ dñs ratioz q̄re
deus spũalem diligit cultũ dicens (Spi-
ritus est deus) id est spũalis substãtia: ois
autẽ spũalis substãtia nō est in loco vt nō
depender a loco fm Boe. z cõmunẽ sapiẽ-
entiũ p̄ceptionẽ: z similis est immaterialis
fm saniorẽ opiniõẽ: z similis immixta et
sepata a phantasmãtib; z p̄cupiscentijs.
Quia ẽ deus est spiritus nō circũscriptibi-
lis loco. nō debet in vno tñ loco adorari.
Et qz immaterialis: nō debz carnalr colũ.
Et qz immixtus: debz cũ puritate coli cõ-

Feria. VI. post do. III. Quadra.

templatois et affectois: sicut colit chriam
 m. ideo subdit. (Et eos q̄ adorant eū i spū)
 id ē spūalif. ac p̄ hoc excludunt tria predi
 eta (et p̄tate oportet adorare) id ē veraci
 ter: nō vmbraice. ac p̄ hoc excludūt sp̄a
 liter carnalia iudeoz sacrificia: q̄ vmbra
 erāt futuroz. Sz p̄tra: qz vident fm̄ ista
 male facere chriam: p̄stituētēs ecclias ad
 orandū etiā vocalif et cantibz. Ad h̄ dico
 q̄ aliq̄ sunt orōis bone conditiōēs essenti
 ales: vt recta intentio: et iusta petitio. q̄daz
 accidētiales: vt tps et loq̄ et voces. Dñs
 ḡ nō voluit dicere locum esse abijciendū q̄
 si sup̄fluum: sed non esse querendū q̄si ne
 cessariū. qz veri adoratores vbiqz habent
 deū presentē: et p̄nt vbiqz orare. aprior tñ
 loq̄ est ecclia. Et rationē hui⁹ vide sup̄
 feria sexta p̄ caput ietunij. Et adde illis
 ratioibz qz hō ab alijs ibi orantibz puoca
 tur et orōibz vniuersal ecclie sociat. Im
 possibile est autē mltroz orōes nō exaudiri
 fm̄ Hierō. Possūm⁹ tñ et aliter dicere qz
 etiā dato qz solū in ecclia sit oranduz: vel
 solū in altari celebrandū: tñ ex hoc nō est
 determinat⁹ locus orōis vel sacrificij. qz
 vbiqz pōt ecclia construi: et fundari altare
 q̄ntum est ex vigore legis si loci natura re
 q̄rat vel pariat. Sed qz ista mlier ad ple
 nū chri s̄ba cape neq̄bat: vel etiā qz forte
 sibi nō placuerūt: quia voluisset eū dixi
 se qz in illo monte esset adorandū: iō dicit
 se et alios tpe messie magis h̄ istruēdos:
 eū subdit. (Dicit ei mlier. Scio qz messij
 as) hebraice. i. chris grece fm̄ Aug⁹. et la
 tine vnetus (venit). i. in p̄tmo est vt veni
 at. vltam venit sed adhuc nō est manife
 status. Sed vnde sciuit cū p̄phetas sama
 ritani nō recipiant qz veniret chri: Ad
 hoc dicit Chryf. qz ex lege scire potuerūt
 qz Jacob Bene. filij. dederat signū ad
 uentus eius ablationē principatus a Ju
 da. Et si idē Chryf. et Aug. dicāt hoc eol
 ex p̄phetis sciuisse: p̄phetas accipiūt abra
 am iīaac et Jacob. Possūm⁹ etiā dicere qz
 lz a p̄ncipio samaritai tñ q̄nos libros mo
 est recepissent et idola colerent: tñ p̄cessu
 tps susceperūt p̄phetas: et forte colebant
 dñm tñ oēs aut multi. Vñ sic testat Jo
 sep̄b⁹ asserēbat se iudeos q̄i iudei p̄pabā
 tur: et sic etiā habet E. idē. j. lib. ca. iij. q̄i

popul⁹ dei reuersus est de captiuitate ba
 bylonica: voluerūt habere partē i edificio
 templi dñi. Et qz ista mulier in vbiis chri
 intellexerat qz cessare debebant sacrificia
 carnalia: et cōsequenter qz alibi ḡ in hieru
 salem coleret deus: dixit. (Cum ḡ venerit
 ille nobis annuntiabit oia) scz necessaria
 ad salutē Unde etiā samaritani sperabāt
 saluari p̄ chm̄. (Dixit ei Iesus) tūc post
 ḡ eā in meoam reducerat chri: nō autē a
 p̄ncipio: qz visus fuisset ex vmbra loq̄
 fm̄ Chryf. (Ego sum) scz messias (q̄ loqr
 tecū) Et ne forte mulier iō nō crederet eū
 chritū esse quem solū videbat: sequit⁹ (Et
 continuo venerūt discipuli eius et mirabā
 tur quia cum muliere loquebat⁹) Ad mirā
 rabant fm̄ Aug. et Chryf. propter suspit
 cione sed p̄ clemētiā et hūilitatem eius
 Videbat em̄ eis mirū qz tā⁹ doctor quē
 etiā magnates vsqz in desertū sequebātur
 vt audiret: loqueret cū vna paup̄e mulie
 re et gentili. Non enim videbant vtilitē
 tem que inde erat secutura. (Reito tñ ipō
 rū). s. discipuloz (dixit) ad mlierē (Quid
 q̄ris: aut) ad chm̄ (quid loqr̄is cum ea.
 Et em̄ vt ait Chryf. chm̄ plene nō cog
 scerent: tñ habebāt eū p̄ magno viro: nec
 audebāt facta eius scrutari. Cōtra: quia
 multoties legunt eum confident̄ interro
 gasse. Rūder Chryf. qz verum est de p̄ti
 nentibus ad eos: nō aut de alijs: cuiusmo
 di erāt ista. In hac parte est morale do
 cumentū qz multi sunt qui nō curāt de aq̄
 spūali gr̄e et glie: nec curant conscientiam
 suā puram eozā deo seruare: qz nesciūt do
 num dei. Qui em̄ est amic⁹ dei habet in
 isto mundo partē padis: et in futuro totū
 Hā cū glia etne vite sumat p̄ grā consum
 mata q̄ est in essentia aie. et p̄ habitibz exi
 stentibz in potentijs: cuiusmodi sunt lumē
 glorie in intellectu: et charitas patrie i vo
 luntate q̄ a gratia fluunt: et p̄ op̄atōibz q̄
 ab illis habitibz eliciūt: que sunt visio dei
 atqz fruitio: serui dei habent hic oia predi
 eta inchoatiue. i. grām inchoatam in aia.
 et fidē in intellectu q̄ est luminis illi⁹ scil
 la: et charitatē ac spem i voluntate: et cog
 nitōnē a c̄ suauissimā diuini amoris con
 solatiōnē. Ideo P̄s. Bultate et videte q̄
 niā suavis ē dñs. i. fruitum dñi. Et salua

to: **Datt. xj.** Venite ad me oēs q̄ labo-
ratis et onerati estis. p̄ctis. s. et aduersita-
tibz seculi. Tollite iugum meū sup̄ vos.
id ē obfuantia mee legi: et discite a me qz
mittis sum et hūilis corde. Et sequit̄. Et
inuenietis requiē animabz vestris. Et ne
credas q̄ loquat̄ de requiē futura. subdit̄
Jugū em̄ meū suauē est et onus meū leuē
scz adportandum.

Quartū ad tertiū rāgī illūinatio ppl̄i
hui⁹ cyratis Sichar: q̄ tūc f̄z iosephuz
erat samaritanoz metropolē d̄z (Reli-
q̄ f̄z hydria suā). i. aquaz vasculū: f̄z Au-
gust. Hec em̄ hydor: latine aq̄ d̄z: Inde
hydria q̄si aquaria (mlier) inebriata suau-
tate f̄boz ch̄ri: vt expeditoz ad ciuitatez
curreret. (Et abiit in ciuitate: et dicit illis
hoibz. Venite et videte) nō d̄c: credite: qz
sciebat si potaret de fonte vnde ip̄a pota-
uerat q̄ ip̄i q̄z inebriarent (hominē) nō d̄c
autē p̄betā vel messiam fm̄ Ch̄yf. et al-
chunu: vt paulatim illos edocerz sic pau-
latim fuerat edocta p̄ ch̄m (qui dixit mi-
hi oia q̄cuq̄ feci) id est adulteria mea cum
falso viro. et sic nō erubescit prop̄ gloriāz
ch̄ri sua peccata publice fateri. Ch̄yf. Nō
verecundata est hec d̄cere. Ania em̄ cum
ignita fuerit igne diuino: ad nihil eoz q̄
sunt in fra de reliquo inspicit: neqz ad glo-
riam neqz ad verecundia: sed ad vnā solā
q̄ detinet eam flāmā. Hec ille. Vel om̄ia
q̄cuq̄ feci. i. totā heriē vite mee cū quinqz
viris. Et sic dedit eis euidentē signū q̄ ip̄e
esset messias. nec tamē se fatet adulteram
Et p̄sequit̄ etiā vt eos magis ad credēdū
puocer: requirit de hoc eoz d̄tētia dicens
(Aunqd̄ ip̄e est ch̄s) Si em̄ apte dixisset
illū ch̄m esse: forte viri fuissent indigna-
ri p̄ mulierē doceri et exire nolissent. (Et
exierūt de ciuitate et veniebāt ad eū) Dis-
cipuli autē circa maḡm successi amore f̄z
Ch̄yf. videntes eū itinere et calore fati-
gatū: et etiā fm̄ Dige. timentes ne e ciui-
tate supueniētes ciues eius refectōem im-
pedirēt voluerūt eū p̄ndere. ideo sequit̄.
(Interim) scz dū mlier p̄dicaret in ciuitate
te maḡia ch̄i (rogabāt eū) cū maḡ reue-
rentia discipuli ei⁹: dicētes: Rabbi. i. maḡ
(māduca. Ille autē) sciens fm̄ Theop. q̄
illa mlier totā ciuitatē ad se traheret (dixit

eis. Ego cibū habeo māducare). i. sa-
maritanos p̄ amorē et fidem mihi incorpo-
rare (quē vos nescitis) fm̄ Theop. vel qz
nescitis q̄ salutē hoim̄ cibū appello. vt qz
nescitis q̄ samaritani sunt credituri. Vel
fm̄ alios: qz nescitis q̄ tūc sit desideriu me-
um de salute populozū. Illud autē deside-
riu p̄ patere h̄ aliquid. Nam labore itineris
et estu solis debilitat⁹: hora etiā comeden-
di trāfacta: nō curat de corpali cibo: f̄z de-
siderat samaritanoz salutē. Ch̄yf. Sic
cupisabile est nobis comedere: sic et ch̄i
sto saluare. Hec ille. (Dicebāt f̄z discipu-
li adinuicē: nō interrogantes maḡm p̄p̄
reuerentiā: fm̄ Ch̄yf. (Aunqd̄ aliq̄s at-
tulit ei māducare.) Aug. Quid mirum si
mlier samaritana nō intelligebat aquaz
Ecce discipuli nō dū itelligūt escā. Hec il-
le. Et hoc autē sicut dicit Ch̄yf. patet q̄
ch̄s oblatos sibi cibos ab alijs accipe so-
lebat vt illi mererent. et vt daret paup̄ra-
tis exēplū: q̄ nō esset nobis graue ab alijs
enutriti. Hoc inq̄ p̄riū et necessariū ē do-
ctoibz: alienos habere p̄curatores ciboz
vt ip̄i de nullo curātes: verbi mīstratōne
curēt sollicite. Hec ille. (Dicit eis iesus)
ap̄te eos vocēs et nō p̄ circuitū: vt mlier
fm̄ Aug. (Deus cibū est vt faciā volūta-
tem ei⁹ q̄ misit me) que volūtas est (vt p̄-
ciam opus eius) qd̄ mihi imposuit. i. illū
minatōem infidelū et p̄uersiōem p̄ctoꝝ
qd̄ fm̄ Ch̄yf. exp̄sius declarat subdēs
exemplū de messe materiali dicens. (Non
ne vos dicit⁹ q̄ adhuc q̄tuor menses sūt)
id ē futuri extant. erat em̄ tūc qn̄ ch̄istus
ista dicebat h̄yems fm̄ maḡm histo. et de
mense decēbri vt ianuario vt videt. qz in
pasca offerebāt nouas fruges (et messis)
corporalis. i. tps congruū ad metendum
(venit. Ecce dico vobis) Adaptat similitudi-
nē ad p̄positū. (Leuate oculos v̄ros). i. mē-
tis cōsideratōne et cogitatōne f̄z Aug.
et Ch̄yf. Et fm̄ eundē Ch̄yf. vltra ocu-
los mētales iuber leuare etiā corpales vt
videāt multitudinē samaritanoz ad se ve-
nientē. (Et videte regiones). i. multitudines
animaz et turbaz fm̄ Ch̄yf. (qz albe sūt
ad messem). i. disposite et parate ad credē-
dum: vt p̄ fidem congregent in domū ecc̄-
lesie. et tribulatōibus triturate purgēt

Feria. VI. post do. III. quadra.

grana. et tandem celesti horreo collocentur. **Chrysostomus.** Sic enim spice cum dealbare fuerint ad messem sunt parati: ita et hi ad salutem sunt parati. Hec ille. Sed quare Christus hunc non loquitur aperte sed per similitudinem. Ad hoc dicit **Chrysostomus.** quod hoc facit primo ut melius intelligatur. quia ipsa similitudo est quasi scriptura in qua legere possumus quod dicitur. Secundo quia et narratio est dulcior et melius retinetur ex consonantia similitudinum congruarum. Deinde inuitat apostolos ad merendum spiritualiter dicens (Et qui meret). id est conuertit animas predicando (mercedem accipit) in presenti tempore. scilicet gratiam et solationem conscientie (et congregat sibi ipsi fructum) id est gaudium de fructu vite (in vitam eternam) terminandum et perficiendum. **Uel** (congregat) ad ecclesiam (fructum) id est animas conuersas (in vitam eternam) reponendas (ut et qui seminat) id est patriarche et prophete secundum **Chrysostomum.** quia seminauerunt diuinitate fidem quam apostoli collegerunt (sicut gaudet et qui meret). id est apostoli congregantes ad ecclesiam infideles et eorum sequaces. Est enim hoc gaudium vtriusque commune. Et in materialibus quidem messe qui seminat tristatur si alius meret: sed non in spiritualibus. **Paulus** enim bona ex participatio et minuunt: non autem spiritualia sed augent: saltem accidentaliter: quia unusquisque gaudet de dono proximi. ideo quanto plures sunt beati: tanto quilibet eorum magis gaudet extensius. quia de pluribus gaudet. et forte etiam intensius accidentaliter. **Uide** de hoc. ij. q. iij. ar. v. ad quoniam. et. iij. di. xlix. q. j. ar. iij. q. x. (In hoc est) id est propter hoc (est verbum) vestre predicationis (verum) id est magis apparet verum et credibile (quod alius est qui seminat). id est chozus prophetarum: qui aliquid fuerunt ab apostolis. non fide: cum eadem fuerit vtriusque. sed conuersione: cum sub legalibus ceremoniis uersarentur: alius qui meret). id est chozus apostolorum. Quanto enim plures attestant idem: illud apparet verum. Prophete autem seminando predixerunt que apostoli merendo complere esse dicebant. **Uel** aliter. Erat enim per uerbum apostolorum iudeos ut dicerent: alii seminat: alii merent: quoniam ex labore unius alii reponunt fructum. Dicitur ergo. (In hoc est). id est in messe spirituali (est uerbum) id est uerificatur ueritatem uerbum quod sequitur. scilicet (quia alius est qui seminat: alius qui meret)

Et hec expositio magis consonat sequentibus. Ad quorum intellectum sciendum est quod messis ista spiritualis tripliciter sumi potest. Uno modo pro populo iudeorum. Alio modo pro populo gentiliu samaritanorum. et Tertio modo pro alijs populis gentilibus. De prima et secunda non est dubium quod patriarche et prophete eam seminauerunt saltem scripto exhortando: et ad suscipiendum Christum per fidem disponendo. Sic enim hoc spirituale metere est conuersione ad fidem Christi: Ita spirituale seminare istud est ad hanc fidem populos preparasse. Tertiam pro messe seminauerunt prophete: in quantum dicta eorum ad conuersionem gentiliu conferebant. Facilius enim credentibus uidentes ea que sunt fidei fuisse ante predicta. Ad primam messem congregandam missi fuerunt apostoli ante Christi passionem. ut habetur **Mat. x.** sed non ad secundam et tertiam: quia dixit eis tunc: ut ibidem habetur. **In uiam gentium ne abieritis. et in ciuitates samaritanorum ne intraueritis: sed misit illos ad secundam et tertiam post resurrectionem suam: quando dixit eis. **Act. j.** Eritis mihi testes in Iherusalem et in iudea et samaria et usque ad ultimum terre. **Mat. xlii.** Euntes in mundum uniuersum predicare euangelium omni creature. id est omni homini indifferenter. Sequitur ergo. (Ego misi) de preterito quo ad messem iudaicam: non autem quo ad reliquas: nisi secundum predestinationem et intentionem suam (metere) id est ad fidem conuersionem que non seminasti id est animalia rationalia que ad fidem non disposuistis. (Alii) id est patriarche et prophete (laborauerunt) ut mundus ad Christum disponderetur (et vos in labores eorum) id est in fructus laborum introistis) quia iam preparados ad conuersionem per prophetarum labores habetis conuersione. **Uide** tunc hic inuenire dominum minus quod grauius fuerunt prophetarum quam apostolorum labores. et forte uerum est quod ad populum iudaicum. Tum quia diuinitus circa illum occupabantur. Tum quia sine fructu laborabant: quod est graue. Tum quia non habebant gratiam et charitatem tam abundanter que faciunt labores uolentes. Tum quia fructum quem sperabant expecta-**

bant in longinquuz. i. tpe messie percipere. Nec tñ sequit q̄ maiora essēt eoz merita q̄ ap̄toz. q̄a meritū nō mensurat essentia sicut fm̄ labore: sed fm̄ charitate: quā apli habuerūt maiore: vt patz p̄ s. Tho. i. ij. q. cyj. de vi. q. xij. Roma. viij. vl. y. Redit aut̄ euāgelista ad narrādū de muliere discēs (Et ciuitate aut̄ illa multi crediderūt in eū samaritanoz) Et p̄t q̄ regio erat parata ad messem (p̄pter verbū mulieris) cui dñs efficaciam loquendi dedit (testimoniū p̄hibentis: q̄a dixit mihi oia quecūq̄ feci) Existimabat em̄ fm̄ Elyso. q̄ nequaquā mulier gratant̄ audiuisset eū q̄ adulteraz illā dixerat: nisi aliqd̄ magnū fuisset in illo: quo potuisset secreta cognoscere. Vel forte existimabat eū magis hoc q̄ absentis mulieris vitā cognouisset. In h̄ aut̄ samaritani iudeis p̄ferunt in credendo p̄pter duo. P̄tio q̄ ad eos nō erat eū p̄sonat̄ missus sic ad iudeos. Secdo q̄ nō viderat tot ei⁹ miracula vt iudei. (Eū vellent q̄ ad illū samaritani: rogauerūt illum vt ibi maneret) reputātes se felices si eius p̄sentia potirent: nec mix: q̄ ei⁹ p̄uerfatio erat honesta: doctrina fructuosa: societas iocūda: et nulli p̄pter q̄stum onerosa (Et mansit ibi duos dies) vt eis ex p̄sentia faceret: et nō p̄ se: ne iudei murmureret et diceret eū esse factū eū sic bar: et samaritanū (et multo plures crediderūt p̄ sermone eius) q̄ p̄pter sermone mulieris. Sermo em̄ eū erat efficacior: et gratiosior et sapiētor (et mulier dicebat: q̄a iā nō p̄pter loquā tuā credim⁹) q̄ habem⁹ efficacius lumē. (Ipsi em̄ audiuim⁹ et scim⁹) id est certi sum⁹. Amb. Fidei simplicitas argumētis oib⁹ antecellit: q̄ hic est saluator: spiritualis et vniuersalis (mūdi) et non solū iudeoz. In hac p̄te est documētuz morale p̄tra quosdā q̄ dicūt se nō iō bñ vire q̄ miracula nulla viderūt. Veniūt em̄. Ecce iudei vixis tot miraculis dñm p̄diderūt: imo repulerunt vt ita dicā. Samaritani sō cū tāta facilitate crediderūt et hoc q̄ sine inuidia et supbia erāt. Unde Luc. xvj. Si moysen et p̄phetas nō audierunt: neq̄ si q̄s ex mortuis resurrexerit credent. Igit̄ nō iudeo male vixit q̄ signa nō viderūt: sed q̄ volunt. Est et aliud in toto

hoc euāgelio notandū. Nā eū fecit mentionē de duplici aqua: et vna docet contemneret: reliquā appetere. Prima est que sitim extitit: de q̄ dicit Qui biberit ex aq̄ hac sitiet itez: et fecit amorē mūdi. i. amorē diuitiaz: delictiaz: et honoz. Ista aqua ē turbida. iuxta illud Hieremie. ij. Quid tibi in via egypti vt bibas aquā turbidam. et p̄sequenter nō est apta ad speculandū sicut cognoscenduz defectus suos: q̄ turbida. nec ad bibenduz: q̄ amara. si turbida nec ad lauandū: q̄ imunda. Secda sō est que sitim extinguit: illa. i. quā ipse dat. id est spiritus sanctus: q̄ est dulcis ad bibendū: clara ad speculandū seipm. et mūda ad lauandū: q̄ spū sanctus in corde facit līritū ex aq̄ qua lachrymaz: et cinerib⁹ p̄ctoz: et sic illud emundat. Est etiā et hoc notandū q̄ allegorice loquendo: hora sexta. i. erate seculi sexta: eū venit ad putei p̄funditatē. i. ad terras. Et eo sup̄ illo descendente. i. dormiente in cruce: venit ad eū mulier samaritana: id est gentilitas: cui ipse offert aquā viuz id est sacm̄ baptisimī et alia sacramenta q̄ de latere dormientis in aqua et sanguine emanarūt: et illa in ipm̄ credēs: a se hydria: id est terrenoz cupiditatē repellens: christū cupit p̄dicare: sed iubet vocare virū. i. adducere rationē qua in oib⁹ suis opibus dirigat. In figuram etiā h̄mōi: de latere dormientis Ade: Eva formata est.

Sabbato post dominicā tertiam Quadragesimē
 Lex euange. Joan. ca. viij.
 Errexit Iesus i montes oliueti: et diluculo itez venit in templuz
 Et ois populuz venit ad eum. Et sedens docebat eos.
 Adducunt aut̄ scribe et pharisei mulierē in adulterio deprehensam: et statuerūt eam in medio et dixerunt: Magister. hec mulier modo deprehensa est in adulterio. In lege autem Moyses mandauit nobis huiusmodi lapidare. tu ergo quid dicis.